قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرن

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

مدیر: محمد نعمان قیوم

ہفت روزہ

مدیر مستعظم محمد ضیاء الدین

پشور

ہندکوان

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہندآریائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 9 | جمعۃ المبارک 18 ستمبر 2026 | شمارہ: 421

hindkowanweekly@gmail.com

ہزارہ یونیورسٹی اچ بی ایس ہندکو پروگرام دی منظوری خوش آئند اے، محمد اختر نعیم

جامعات اچ پاکستانی زباناں دی باقاعدہ تدریس تے تحقیق وخت دی ضرورت اے، صدر، جی ایچ بی مانسہرہ چیپٹر

مانسہرہ (نمائندہ ہندکووان) گندھارا ہندکو بورڈ مانسہرہ شاخ دے صدر محمد اختر نعیم نے ہزارہ یونیورسٹی دی طرف سی ترے پاکستانی زباناں ہندکو، گوجری تے پشتو وچ بی ایس پروگراماں دی منظوری نُوں خوش آئند قرار دیندے ہوئے کہاوے کہ اے اقدام علاقائی زباناں دے فروغ تھنظ تے نویں نسل تک منتقلی اچ اہم پیشرفت ثابت ہوسی۔ اُناں نے یونیورسٹی اچ انسٹی ٹیوٹ آف لینگویجز دے قیام دے اعلان دا بی خیر مقدم کیتا۔ اپڑے اک بیان اچ محمد اختر نعیم نے کہیا کہ پاکستانی زباناں ساڈی تہذیبی تے ثقافتی شناخت دا اہم حصہ نُوں، جناں دی تدریس تے تحقیق وسے جامعات اچ باقاعدہ پروگراماں دا آغاز وخت دی اہم ضرورت اے۔ اُناں نے اُمید ظاہر کیتی کہ ہزارہ یونیورسٹی دا اے اقدام زباناں دے فروغ دے نال نال طلبہ تے محققین وسے نویں علمی مواقع بی پیدا کرسی۔ اُناں نے کہیا کہ گندھارا ہندکو بورڈ گزشتہ کئی سالاں سی ہندکو سمیت پاکستان دی دیگر زباناں دی ترویج وترقی دے عملی اقدامات کردا پیا وے۔ اسی سلسلے اچ بورڈ دی کوششاں نے سٹی یونیورسٹی دے تعاون نال 2019 اچ سٹی یونیورسٹی اچ بی ایس ہندکو پروگرام شروع کیتا گیا ایا۔ جس وے مکمل نصاب گندھارا ہندکو بورڈ نے تیار کیتا ایا جس دی ہائیر ایجوکیشن کمیشن نے باقاعدہ منظوری بی دتی اے۔ بورڈ دی کوششاں نے سٹی یونیورسٹی دے تعاون نال 2019 اچ سٹی یونیورسٹی اچ بی ایس ہندکو پروگرام شروع کیتا گیا ایا۔

گندھارا دی ترویج دی سرگرمیاں عروج تے

گندھارا ہندکو بورڈ تے سیکاس یونیورسٹی دی خبراں تے تصویراں تے گندھارا ہندکو بورڈ تے پاکستان نیشنل کونسل آف آرٹس دی خبراں تے تصویراں تے مشتمل نیوز لیٹرز منظر عام تے آگئے ہُن، مزید نیوز لیٹرز تے بی کم جاری اے

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو بورڈ دے بنیادی اصولاں تے عملدرآمد کردے ہوئے ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جانڑیں والی دیگر زباناں دی ترویج وترقی وسے بی اقدامات کردے پئین۔ جدید دور دے تقاضیاں نُوں مد نظر رکھدے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں دے نال نال مختلف علمی وادبی اداریاں دی سرگرمیاں دی خبراں تے مشتمل نیوز لیٹرز تیار کرنے دا سلسلہ شروع کیتا گیا وے۔ جس دے پہلے مرحلے اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے سیکاس یونیورسٹی دی خبراں تے مشتمل اک نیوز لیٹر تیار کیتا گیا وے جس دے فرنٹ صفحے تے گندھارا ہندکو بورڈ دی ہندکو خبراں تے بیک صفحے تے سیکاس یونیورسٹی دی انگریزی زبان اچ خبراں شامل کیتی گئیاں۔ اسی طراں گندھارا ہندکو بورڈ تے پاکستان نیشنل کونسل آف آرٹس دی خبراں تے مشتمل نیوز لیٹر دی تیار کیتی گئی اے جس دے فرنٹ صفحے تے گندھارا ہندکو بورڈ دی ہندکو خبراں تے بیک صفحے تے سیکاس یونیورسٹی دی انگریزی زبان اچ خبراں شامل کیتی گئیاں۔ اسی طراں گندھارا ہندکو بورڈ تے پاکستان نیشنل کونسل آف آرٹس دی خبراں تے مشتمل نیوز لیٹر دی تیاری دا کم بی جاری ساری اے۔ حال اچ ہی گندھارا ہندکو بورڈ تے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت تے گندھارا ہندکو بورڈ تے سیکاس یونیورسٹی پشاور دے مشترکہ نیوز لیٹر منظر عام تے آیا وے۔ جس اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دی سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں ہندکو اچ شامل کیتیاں گئیاں ہُن جد کہ سیکاس یونیورسٹی دی سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں انگریزی زبان اچ شامل کیتیاں گئیاں ہُن۔ مشتمل نیوز لیٹر بی تیار کرتا گیا وے جد کہ اس دے نال نال دیگر علمی وادبی اداریاں دے تقریباً 10 سی 15 نیوز لیٹرز تے کم جاری اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے مذکورہ اقدام نال نہ صرف گندھارا دی ہندکو خبراں بلکہ مختلف اداریاں دی انگریزی زبان اچ خبراں تے تصویراں بی ملدے کونے کونے اچ پہنچ سُن تے ہندکو زبان دی ترویج وے نال نال متعلقہ اداریاں دی سرگرمیاں دی ترویج دا کم بی ہوندا رسی۔

گندھارا ہندکو بورڈ تے سیکاس یونیورسٹی دا نیوز لیٹر منظر عام تے آگیا

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے زیر اہتمام ہندکووان اخبار سمیت مختلف رسالیاں تے نیوز لیٹرز دی تیاری دا کم بی جاری وساری اے۔ حال اچ ہی گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت تے گندھارا ہندکو بورڈ تے سیکاس یونیورسٹی پشاور دا مشترکہ نیوز لیٹر منظر عام تے آیا وے۔ جس اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دی سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں ہندکو اچ شامل کیتیاں گئیاں ہُن جد کہ سیکاس یونیورسٹی دی سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں انگریزی زبان اچ شامل کیتیاں گئیاں ہُن۔

گندھارا ہندکو بورڈ تے پاکستان نیشنل کونسل آف آرٹس دا نیوز لیٹر تیار

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سٹاف ممبران نے گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی تے پاکستان نیشنل کونسل آف آرٹس دی سرگرمیاں تے مشتمل اک نیوز لیٹر تیار کیتا وے۔ مذکورہ نیوز لیٹر دے فرنٹ صفحے تے ہندکو دی خبراں تے بیک صفحے تے انگریزی دی خبراں شامل کیتیاں گئیاں ہُن۔ نیوز لیٹر دا پہلا شمارہ منظر عام تے آگیا وے سوشل میڈیا دے مختلف ذرائع تے شیئر بی کیتا گیا وے جس نُوں عوامی حلقیاں اچ سراہیا گیا وے۔

آن لائن ''گندھارا نیوز'' دے 32ویں شمارے تے کم جاری

نیوز لیٹر اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دی کارکردگی دے حوالے نال خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں جاندیاں

پشور (ہندکووان نیوز) تحقیق، تخلیق تے ترویج دے بنیادی اصولاں تے عملدرآمد کردے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جانڑیں ولی دیگر زباناں دے فروغ وَسے بھرپور کوششاں کردے پئین۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت انگریزی زبان دے آن لائن نیوز لیٹرز ''گندھارا نیوز'' دے 31 شمارے منظر عام تے آگے ہُن جد کہ 32 ویں شمارے تے کم جاری اے۔ مذکورہ رسالہ 4 صفحات تے مشتمل اے، جس اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی دی خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں گئیاں ہُن۔

ہندکو ادبی رپورتاژ ''قلم دی اواز'' تے کم جاری

محمد نعمان قیوم دی مذکورہ کاوش عنقریب چھپ کے منظر عام تے آ جاسی

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ریسرچر تے صحافی محمد نعمان قیوم دی ہندکو ادبی رپورتاژ تے مشتمل کتاب ''قلم دی اواز'' تے کم مکمل دے آخری مرحلے اچ داخل ہوگیا وے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق محمد نعمان قیوم نے اپڑی ہندکو رپورتاژاں نُوں اکٹھا کرنے دا کم شروع کیتا ہویا وے اس کالمی مجموعے نُوں کتابی شکل دتی جاسی جس دا نام ''قلم دی اواز'' رکھا گیا وے۔ عنقریب اے کتاب چھپ کے منظر عام تے آ جاسی۔

ملک امیر عالم اعوان حیات وخدمات کتاب دی رونمائی 20 ستمبرُوں ہوسی

سابق ڈپٹی سپیکر صوبائی اسمبلی ملک امیر عالم اعوان دی سیاسی، سماجی تے عوامی خدمات نُوں اجاگر کیتا جاسی

مانسہرہ (نمائندہ ریاست) سابق ڈپٹی سپیکر صوبائی اسمبلی ملک امیر عالم اعوان دی حیات وخدمات دے حوالے نال مرتب کیتی گئی کتاب ملک امیر عالم اعوان دی تقریب رونمائی 20 ستمبرُوں ہوسی۔ تقریب دا آغاز سہ پہر 3 وجے ہوسی۔ تقریب دا انعقاد فاطمہ الزہرا ہائی سکول اپوسٹ گربجویٹ گرلز ڈگری کالج ڈب نمبرون، مانسہرہ اچ کیتا جاسی۔ تقریب اچ کتاب دے حوالے نال اظہار خیال تے سابق ڈپٹی سپیکر صوبائی اسمبلی ملک امیر عالم اعوان دی سیاسی، سماجی تے عوامی خدمات نُوں اُجاگر کیتا جاسی۔ ملک محمد اشفاق اعوان، ملک عتیق الرحمٰن اعوان سمیت دیگر شخصیات شرکت کرسُن۔

ہری پور دے علاقے پائن سٹی ماکلیال اچ واقع جھیل دا خوبصورت منظر

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''دو پاکستان'' دی انڈکسنگ جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''دو پاکستان'' دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ دا کم جاری اے۔ انڈکسنگ دے بعد اس کتاب دا دوسرا ایڈیشن چھپ کے منظر عام تے آ جاسی۔ اس کم نُوں گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ریسرچ اسسٹنٹ بلال احمد سرانجام دیندے پئین۔

احمد علی سائیں دے کلام دی سوشل میڈیا تے مقبولیت

گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دے مختلف واٹس ایپ گروپاں اچ علمی وادبی شخصیات دی طرف سی سائیں دے کلام نُوں سراہیا جاندا پیا وے

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت ہندکو زبان وادب دی ترویج وترقی دا سفر جاری اے، جس اچ مختلف شعبیاں تے کم کیتا جاندا پیا وے۔ تے اسی ضمن اچ ہندکو زبان دے صوفی شاعر حضرت احمد علی سائیں دے منتخب کلام نُوں روزانہ دی بنیاد تے سوشل میڈیا دے مختلف پلیٹ فارمز تے شیئر کیتا جاندا وے جس نُوں عوام اچ کافی مقبولیت تے پذیرائی بی مل دی اے۔ اس اقدام دے نال نہ صرف لوکاں تک احمد علی سائیں دے کلام دی رسائی ممکن ہوسی بلکہ ہر اوہ آدمی جیہڑا ہندکو زبان نال دلچسپی رکھدا وے اپڑے پسندیدہ کلام دی تشہیر کرسی، جد کہ اس دے علاوہ بی روزانہ دی بنیاد تے مختلف چیزاں گندھارا ہندکو اکیڈمی دی طرف سی سوشل میڈیا تے شیئر کیتی جاندیاں جناں اچ ہندکو کتابا دے ٹائٹل وغیرہ بی شامل اَن۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین دی ہدایت تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ریسرچ ایسوسی ایٹ علی اویس خیال سائیں دا کلام سوشل میڈیا تے شیئر کردین۔

مضامین رفتہ گزشتہ کتاب دی انڈکسنگ دا کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی نقاریڑ، نقاریز وتحاریر تے مشتمل کتاب مضامین رفتہ گزشتہ دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ دے بعد سافٹ فارم اچ انڈکسنگ دا کم شروع کردتا گیا وے۔ کتاب دی انڈکسنگ مکمل ہوئیں دے بعد کتاب دا دوسرا ایڈیشن تیار کیتا جاسی جس دے اخیر اچ انڈکسنگ شامل کیتی جاسی، اُمید اے کتاب دا دوسرا ایڈیشن محققین وسے ریسرچ دے حوالے نال معاون ثابت ہوسی۔

گندھارا دے تحت ویڈیو ریکارڈنگز دی ٹرانسکرپشن دا کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق گندھارا ہندکو اکیڈمی اچ دیگر کماں دے نال نال ویڈیو ریکارڈنگ دی ٹرانسکرپشن دا کم بی زور وشور نال جاری اے۔ اناں آڈیو ریکارڈنگز دی ٹرانسکرپشن دا کم گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ریسرچ ایسوسی ایٹس علی اویس خیال تے محمد نعمان قیوم پئے کردین۔

پاکستان جنرل آف لینگویجز دے پنجویں شمارے دی تیاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت شائع ہوئیں والے انگریزی مجلے ''پاکستان جنرل آف لینگویجز'' دے پنجویں شمارے دی تیاری شروع کردتی گئی اے۔ اس حوالے نال سوشل سائنسز اچ لسانیات وثقافت دے محققیں نُوں کال فار پیپر دا خط بھجوا دتا گیا وے تاکہ اوہ انگریزی زبان اچ اپڑے ریسرچ پیپر بھجاؤن۔ پیپر انھے ہوئیں دے بعد اناں نُوں مذکورہ رسالے دا ایڈیٹوریل بورڈ سلیکٹ کرسی تے اناں پیپراں نُوں مجلے دا حصہ بنڑایا جاسی۔

Dr. Aneela Gill
(NUML, Islamabad)

Trilingual Memory and Lexical Access: A Phenomenological Perspective

The data from the two FGDs, one with 6 participants from the first age group and the second also with 6 participants 3 from second age group and 3 from the third age group, revealed more or less the same results as had already been yielded by the interview data. Only one addition that was made by the members of second FGD was that if it was demanded by the situation, they made themselves speak one language consistently, without mixing words from the other two languages.

Nine P-U-E trilinguals, three from each age group, wrote essays to share their experiences of learning and using the three languages. The results from essay writing data were again not very different from the results already obtained from Semi-structured lifeworld interviews and FGDs, and thus lent support to the results obtained from the other two data sources.

Conclusion:

The results of the study clearly show that most of the P-U-E trilinguals are balanced, simultaneous bilinguals in the case of Punjabi and Urdu, which means that they are equally proficient in their L1 and L2 as they acquire them more or less simultaneously. However, they start learning English, their L3, quite late around the age of twelve and face many difficulties in acquiring a reasonable proficiency in their L3. During their early years of L3 learning, they implicitly translate from Urdu to English. Nonetheless, this dependence on Urdu decreases with the increasing proficiency in English and finally comes to end after having used English for a fairly long period of time. The study, therefore, provides a clear evidence for the element of developmental shift as with an increase in L3 proficiency, the dependence on L2 decreases. The results also reveal that there never develops a strong link between Punjabi and English as the P-U-E trilinguals learn English with the help of Urdu and develop a dependence on it, which is never the case with Punjabi. After using L3 for long time, it becomes, for some P-U-E trilinguals, more dominant a language than their L2 or L1. In short, the present study validates the results of psycholinguistic experimental studies qualitatively using the phenomenological paradigm which emphasizes the importance of lived experiences of the participants.

References:

Comesana, M., Soares, A.P. & Lima, C. (2010). Semantic representation of new cognate vs, non-cognate words: Evidence from two second language learning methods. Procedia Social and Behavioral Sciences, 5, 199-203.

Kolers, P.A. (1963). Interlingual word associations. Journal of verbal learning and verbal behavior, 2(4), 291-300,

Krol, J.F., & Stewart, E. (1994). Category interference in translation and picture naming: Evidence for asymmetric connections between bilingual memory representations.Journal of memeory and language, 33(2), 149.

Potter, M.C., So, K-F., Eckardt, V. & Feldman, L.B. (1984).Lexical and conceptual representations in beginning and proficient bilinguals. Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 23, 23-38.

Scarborough, D.L., Gerard, L. &Cortese, C . (1984).Independence of lexical access in bilingual word recognition. Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 23: 1, 84-99.

Schwieter, J. (2007). A psycholinguistic investigation of language selectively in bilingual speech production.Dissertation Abstracts International, 68:9, (UMI No.3282661).

Schwieter, J.&Sunderman, G. (2009). Concept selection and developmental effects in bilingual speech production.Languages in contact.Findings and problems.Publication of the Linguistic Circle of New York, 1.

گوشہ ادب

حلقہ ارباب ذوق کوہاٹ دے زیر اہتمام نعتیہ مشاعرہ دا اہتمام

حلقہ ارباب ذوق کوہاٹ دے زیر اہتمام مقبول شاعر ڈاکٹر ہارون عدیل ہوٹراں دی رہائش گاہ تے نعتیہ مشاعرہ دا اہتمام کیتا گیا جس دی صدارت پروفیسر عارف بخاری ہوٹراں نے کیتی۔ اِس تقریب اچ معروف شاعر محمد نورسکیم جیلانی تے ارشاد احمد ہوٹراں نے شرکت کیتی۔ اِس موقع تے شعراء کرام نے آپڑے نعتیہ کلاماں دے نذرانے پیش کیتے تے کوہاٹ دے سینئر شاعر سینئر شاعر شاہ زمان کوثر نے حلقہ ارباب ذوق کوہاٹ دی کاوش نوں سراہیا۔ جد کہ محفل دے اختتام تے معروف شاعر جان عاطف ہوٹراں دے ایصال ثواب وسے فاتحہ خوانی تے دعائے مغفرت بی کیتی گئی۔

تاریخی ناول ''شامِ الم'' نذیر بھٹی ہوٹراں دی مایہ ناز تخلیقی کاوش اے

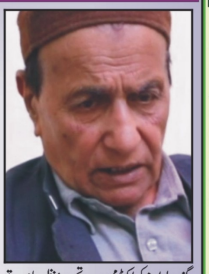

گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت منظر عام تے آنڑے والا ہندکو زبان دا لازوال تاریخی ناول ''شامِ الم'' ہندکو، اُردو تے پشتو زبان دے مقبول ریڈیو، ٹی وی فلم رائیٹر نذیر بھٹی ہوٹراں دی ایسی مایہ ناز تخلیقی کاوش اے کہ جس نوں سال 2018ء دے وچ سالانہ قومی کتب مقابلے دے وچ اکادمی ادبیات پاکستان دی طرف سی قومی ادبی ایوارڈ سی بی نوازا جا چکا وے جد کہ پاکستان رائیٹرز گلڈ سمیت دیگر کتب مقابلے آں دے میدان بی اِس ناول نے فتح کیتے ڈِن۔ اِس ناول دا موضوع شہر پشور دے تاریخی بزار قصہ خوانی دے وچ 23 اپریل 1930 نوں رونما ہونڑے والا اوہ دلخراش سانحہ وے کہ جس نے تحریک آزادیٔ پاکستان دے نظریہ نوں اوہ تقویت بخشی کہ شاعر مشرق علامہ اقبال نے آپڑے خطبہ تے انقلابی شاعر حبیب جالب نے آپڑے اشعار اچ بی اِس واقعہ دا ذکر کیتا وے۔ اِس ناول اچ نذیر بھٹی ہوٹراں نے نہایت مہارت دے نال علمی تے ادبی انداز اچ ہر واقعہ نوں کھول کے سامنڑے آندے، منظر نگاری دا جواب نینگا خاص طور تے جدوا انگریز سامراج دی طرف سی نہتے اہلیانِ پشور تے گولیاں چل دیاں ون ناول دا اوہ حصہ بک شاہکار اے۔ 141 صفحات تے مشتمل اِس ناول دے ہارچ محمد ضیاء الدین ہوٹراں آپڑے تقریظ اچ لکھدین کہ ''شامِ الم'' پشوریاں دی بہادری دی تاریخ، قصہ خوانی اچ معرکہ آزادی تے حریت دے موضوع تے ہِک بہترین ناول اے''۔ دیدہ زیب سرورق، ہارڈ بائنڈ بمعہ فیلپر تے بہترین کاغذ دے اُتے چھپڑے والے اِس ناول دا انتساب بی دلچسپ اے۔

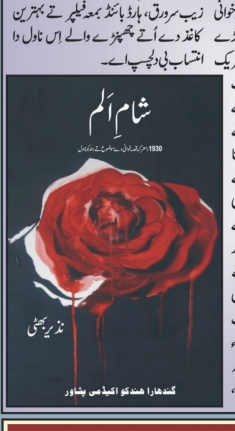

جشنِ عید میلاد النبی ﷺ دے سلسلے اچ صوفیانہ مشاعرہ دا انعقاد

آستانہ عالیہ حویلی شریف حضرت سید شاہ قبول اولیاؒ، پشور اچ جشن عید میلاد النبی ﷺ دے سلسلے اچ تیرہواں سالانہ کثیر الملتانی صوفیانہ مشاعرہ گلھائے معرفت حسب روایاتِ سابقہ نہایت عقیدت تے احترام تے پروقار انداز اچ منعقد ہویا۔ مشاعرہ دی صدارت سجادہ نشین آستانہ عالیہ حویلی شریف جسٹس (ر) سید یحییٰ زاہد گیلانی ہوٹراں نے کیتی جد کہ مہمانِ خصوصی حال اچ ہی امریکہ سی طویل ادبی دورے توں بعد پشور تشریف لیائڑے والے معروف شاعر، ادیب تے محقق پروفیسر ناصر علی سید ہوٹراں آئے، مہمانانِ اعزاز اچ خوبصورت لب و لہجے دے بے پناہ مقبول شاعر، ادیب، محقق، صحافی تے کالم نگار مشتاق شاب تے صوفی دانشور سابقہ ڈائریکٹر جنرل وزارت اطلاعات اقبال سکندر ترقی ہوٹراں سمیت معروف پشتو شاعر سلیم بخش ہوٹراں شامل آئے۔ نظامت دے فرائض عزیزہ اعجاز تے علی اویس خیال ہوٹراں نے سر انجام دِتے۔ اِس موقع تے ممتاز شعرائے کرام نے ہندکو، اردو، پشتو، فارسی تے دوسری علاقائی زباناں اچ صوفیانہ تے نعتیہ کلام پیش کیتے۔ صدر مجلس نے آپڑے صدارتی کلمات اچ کہیا کہ حضور اکرم ﷺ دی سیرتِ طیبہ پوری انسانیت وسے رحمت، محبت، امن تے ہدایت دا سرچشمہ وے۔ تقریب دے اختتام تے ملک وملت، امتِ مسلمہ تے بالخصوص پاکستان دی سلامتی تے خوشحالی وسے دعا کیتی گئی۔

معروف شاعر رستم نامی ہوٹراں دے شعری مجموعہ ''حالانکہ'' دی تقریبِ رونمائی

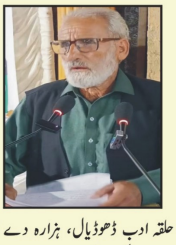

حلقہ ادبِ ڈھوڈیال، ہزارہ دے زیرِ اہتمام ہندکو تے اُردو زبان دے معروف شاعر رستم نامی ہوٹراں دے تیسرے شعری مجموعہ ''حالانکہ'' دی تقریبِ رونمائی گوہر ہاؤس، ڈھوڈیال اچ محمد حنیف گوہر دی سرپرستی اچ منعقد ہوئی۔ تقریب دی صدارت نامور ادیب، ماہرِ تعلیم تے دانشور محترم عبدالواحد میر ہوٹراں نے کیتی جد کہ معروف افسانہ نگار، ادیب تے شاعر سید ماجد شاہ ہوٹراں مہمانِ خصوصی آئے تے ڈاکٹر اسماعیل گوہر ہوٹراں نے اِس تقریب اچ بحیثیت مہمانِ اعزاز شرکت کیتی۔ نامور محقق، دانشور تے شاعر ڈاکٹر عامر سہیل ہوٹراں سمیت دیگر مقررین نے بی کتاب دے حوالے نال آپڑے آپڑے مقالہ جات پیش کیتے۔ مقررین نے کہیا کہ رستم نامی صرف ہِک صاحبِ اسلوب شاعر ہی نئیں بلکہ ہزارہ دے ادبی منظر نامے دا ہِک معتبر تے قابل فخر سرمایہ وے، تقریب رونمائی دے اختتام تے مشاعرہ بی برپا ہویا۔

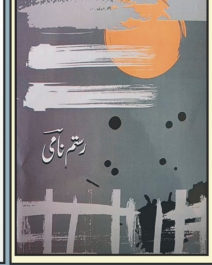

ممتاز شاعر قیوم طاہر ہوٹراں دے اَٹھویں شعری مجموعے دی تقریب رونمائی

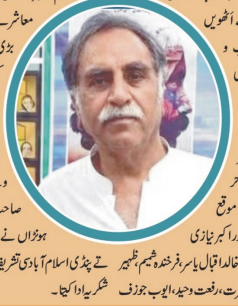

اکادمی ادبیات پاکستان تے ادبی تنظیم سوچ دے زیر اہتمام انگریزی، اُردو تے پوٹھوہاری زبان دے منفرد لب ولہجے دے ممتاز شاعر، ادیب تے محقق قیوم طاہر ہوٹراں دے اَٹھویں شعری مجموعے ''خواب و خاک کا میلہ'' دی تقریب رونمائی اسلام آباد اچ ہوئی۔ تقریب دی صدارت پروفیسر ڈاکٹر عبدالعزیز ساحر ہوٹراں نے کیتی۔ اِس موقع تے سوچ تنظیم دے صدر اکبر نیازی سمیت، باقی احمد پوری، خالد اقبال یاسر، فرخندہ شمیم، ظہیر گیلانی، نصرت یاب نصرت، رغبت وحید، ایوب جوزف تے دیگر مقررین نے قیوم طاہر ہوٹراں دے فن تے شخصیت تے تفصیل نال گہل کٹھ کردے ہوئے کہیا کہ قیوم طاہر ہوٹراں نے اِس طویل غزل اچ معاشرے دی ساری اکائیاں نوں بڑی ہنرمندی دے نال پیش کیتا وجد کہ اِس غزل اچ صوفیانہ رنگ بی موجود اے تے قافیے دا استعمال بڑی عمدگی دے نال کیتا گیا وے محفل دے اختتام تے صاحب تقریب قیوم طاہر ہوٹراں نے لاہور، ایبٹ آباد، پوٹھوہار تے پنڈی اسلام آباد سی تشریف لیائے ہوئے مہماناں دا شکریہ ادا کیتا۔

اُڈدیاں چڑیاں پکڑنے والے آپڑے ہتھ نہ آؤن
ڈُبدے لوک ترانڑے والے آپی ڈُب ڈُب جاؤن
کونڈ بلاواں لوے دِل دیاں پیر شہید مناوے
سڑیاں پُچدیاں سدراں کوٹھے کوٹھے کاں اُڈاؤن
تیرے کہار دی کھلی ڈیڈی اکھیاں اچ پھر دی رہ سی
لوک منوں شیشہ بنلا کے پہانویں لگھ پُہلاؤن
جد بی میں نکراں دی پینگ تے بیٹھ کے چھوٹے چُھوٹاں
رسیاں دے پیچاں تو تیرے ہاسے ڈُل ڈُل جاؤن
کھٹے انگوراں دی چھاں وِچ اوہ تیرا رُس کے بیٹھڑاں
یاد آوے تا دِل وِچ حوراں پریاں مَیلاں پاؤن

ہتھ ونڈائی

وطن عزیز پاکستان دی چھیویں تے صوبہ خیبر پختونخوا دی دوسری وڈّی زبان 'ہندکو' دی ترویج وترقی وسے اپریل 2015ء دے وِچ پبلک پرائیویٹ پارٹنرشپ دے تحت قائم کیتی گئی گندھارا ہندکو اکیڈمی نوں جولائی 2022ء سی بعد حکومت خیبر پختونخوا نے فنڈز دینڑاں بند کر دِتا برے جس نوں اللہ رکھے اُس نوں کونڑ چکھے دے مصداق اج 04 سال 01 مہینہ تے 17 دِن ہو گئے وُن ربّ کریم دے فضل نال گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت گندھارا ہندکو اکیڈمی اُسی طراں قائم و دائم اے تے اِس بے مثال اکیڈمی اچ نہ صرف ہندکو بلکہ اِس صوبے سمیت پاکستان دی ساری علاقائی زباناں اُناں دے ادب تے ثقافت دے تحفظ تے فروغ وسے کم پیا ہوندے۔ اگر چہ اکادمی ادبیات پاکستان جیسا مؤقر ادارہ بی پاکستان دی ساری زباناں وسے کم پیا کردے برے اکادمی ادبیات نوں حکومتی سرپرستی حاصل اے جد کہ گندھارا ہندکو اکیڈمی پاکستان دی واحد غیر سرکاری اکیڈمی اے کہ جس اچ حکومتی سرپرستی دے بغیر پاکستانی زباناں دی ترویج دا عمل جاری اے۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سارے اخراجات بغیر حکومتی تعاون دے اپڑی مدد آپ دے تحت پئے پورے کیتے جاندین۔ اِس موقع تے اُسی اُناں سب دوستاں تے ساتھیاں دے نہایت ممنون آں کہ جیہڑا گندھارا ہندکو بورڈ پشور دے نال ہتھ ونڈائی پئے کردِین تے اُسی اُمید کرنے آں کہ ساڈے دوسرے معزز ساتھی بی جیہڑا سارا منظر پئے ویکھدین اوہ بی ساڈے نال قدم ودھاندے ہوئے اِس کارِ خیر اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے نال ہتھ ونڈائی کرسُن۔

زبان ساڈی پچھانڑ

زبان انسان دی شناخت، احساس دے تہذیبی ورثے دی سب سی مضبوط علامت اے جس دے ذریعے اوہ اپڑے احساسات، خیالات تے تجربات دوسریاں تک پہنچاندا وے۔ اسی جس زبان اچ پہلی واری ماں نوں لالے آں، جس اچ بزرگاں دی گھواں سُنڑے آں تے جس اچ بچپن دی کہانیاں یاد کرنے آں، اوہ زبان ساڈے دل دے بوہت نزدیک ہوندی اے، ایوئی وجہ اے کہ زبان خالی بول چال دا ذریعہ نئیں بلکہ ساڈی شناخت، تہذیب تے ثقافت دا اہم حصہ بی اے۔ پاکستان مختلف زباناں تے ثقافتاں دا خوبصورت امتزاج اے۔ اتھے اردو دے نال ہندکو، پشتو، پنجابی، سندھی، براہوی، کھوار، گوجری تے کئی دوسری زباناں بولی جاندیاں۔ ہر زبان اپڑے اندر اک الگ تاریخ، ادب، روایات تے ثقافتی رنگ رکھدی اے۔ اگر اسی اناں زباناں نوں محفوظ دی کوشش کریاں تاساؤں پاکستان دی تہذیبی زندگی دی اک خوبصورت تصویر نظر آندی اے۔ لیکن اج ساڈی بوہت ساری زباناں توجہ دی مستحق اُن۔ وخت بدل دا پیا وے، معاشرہ بدل دیا وے تے زندگی گزارنے دے انداز بی تیزی نال بدل دے پئین، نویں نسل جدید ٹیکنالوجی تے سوشل میڈیا نال جڑی ہوئی اے۔ ایتھے اج اگر ساڈی مادری زباناں کہاراں، تعلیمی اداریاں، کتاباں تے جدید ذرائع ابلاغ اچ اپڑی جگہ برقرار نہ رکھ سکیاں تا اُنہیں دے وخت اچ اناں وے مشکلات ودھ سکدیاں وُن۔ زبان نُوں زندہ رکھڑیں وے صرف اے کافی نئیں کہ اس نوں بولنے والے موجود ہوؤن۔ ضروری اے کہ اس زبان اچ لکھا جاوے، پڑھا جاوے، تحقیق کیتی جاوے، کتاباں شائع کیتیاں جاؤن تے نویں نسل نُوں اس زبان دے ادب تے ثقافت نال جوڑا جاوے۔ ساڈوں اج کل دے دور اچ ڈیجیٹل ایشن ول آنڑاں ہوسی۔ سوشل میڈیا، ویب سائٹس تے دیگر جدید ذرائع زباناں دے فروغ اچ اہم کردار ادا کر سکدن۔ پشتو اکیڈمی ہندکو بورڈ گزشتہ ترے دہائیاں سی اسی مقصد دے سم پیا کردا وے۔ ہندکو زبان و ادب دے فروغ دے نال نال پاکستان دی دیگر زباناں دے حوالے نال بی بورڈ دی سرگرمیاں قابل قدر تے قابل تحسین اُن۔ کتاباں دی اشاعت، ادبی و تحقیقی کم، اخبارات، نیوز لیٹرز تے سوشل میڈیا دے ذریعے اوہ اپڑے دب نُوں عام کرنے دی کوششاں گندھارا دے اِس سفر دا حصہ وُن۔ گندھارا ہندکو بورڈ نے زباناں نُوں موجودہ دور دے نال جوڑنے دی کوشش کیتی اے، اج جدید دنیا دا بیشتر علمی تے ثقافتی مواد ڈیجیٹل شکل اختیار کر دیا پیا وے، اس دور اچ علاقائی زباناں دے بی ضروری اے کہ اوہ اس نویں سرحد دا حصہ بنڑن۔ اتھے حکومت دی ذمہ داری بی اہم ہو جاندی اے، زباناں کسی اک علاقے یا طبقے دی ملکیت نئیں ہوندیاں بلکہ پورے ملک دا مشترکہ ثقافتی سرمایہ ہوندیاں۔ اس دے اتیجے اداریاں دی حکومتی سرپرستی ہوئڑی چائیدی اے جیہڑے اپڑی زندگی کا وڈا حصہ زباناں تے ثقافت دے تحفظ وسے وقف کر دے پئین۔ گندھارا ہندکو بورڈ جتے اداریاں نوں اگر مزید وسائل تے مواقع میسر آؤن تا زباناں دے فروغ تے تحفظ وسے مزید کم پئی کیتا جا سکدے۔ ساڈوں اے کہل بی تھجڑیں چائیدی اے کہ پاکستان دی مختلف زباناں اک دوسرے دے مقابل نئیں کھلوتیاں، اردو ساڈی قومی زبان اے تے اپڑی جگہ انتہائی اہم اے بَرے علاقائی زباناں بی ساڈی ثقافتی شناخت اُن۔ ہندکو، پشتو، پنجابی، سندھی، بلوچی، سرائیکی تے دوسریاں زباناں مل کے پاکستان دے لسانی حسن نُوں مکمل کر دیاں۔ اِس وسے ساڈوں اے دھکھوں اے سوچڑاں ہوسی کہ اسی اپڑی زباناں آؤنڑے والی نسلاں تک کسراں پہنچاییاں۔ اگر اسی بچے اُں نُوں اپڑی زبان اچ کہانیاں سُنڑائیاں، اناں نُوں کتاباں پڑھائیاں، اناں سی لکھوائیاں تے جدید ذرائع ابلاغ دا حصہ بنڑائیاں تا یقیناً ساڈی زباناں مزید مضبوط ہوسن۔ ساڈی زباناں اچ ساڈی مٹی دی خوشبو وے، ساڈے بزرگاں دی اوازے تے ساڈی تہذیب دی یاداں محفوظ اُن۔ وفاقی تے صوبائی حکومت دے مختلف ادارے، اہل قلم تے معاشرے دے ہر فرد نُوں اس حوالے نال اپڑا کردار ادا کرنا ہوسی کیونکہ زبان ساڈی پچھانڑ اے، اگر اسی اپڑی زباناں نُوں زندہ رکھ سیئاں تا اپڑی تاریخ، اپڑی ثقافت تے اپڑی شناخت نُوں بی زندہ رکھ سکیئاں۔

دل دی آواز

محمد نعمان قیوم

nomanqayum85@gmail.com

صدر ٹرمپ دی تصوراتی دُنیا

اے کوئی چھپی ہوئی گل نئیں کہ صدر ٹرمپ اک اجنبی دُنیا اچ رہندے وُن جس دا حقیقت نال کوئی واسطہ اِی نئیں۔ اے گل اتنی پُرانی ہو چکی اے کہ ہوؤن اسی دہرانڑاں مناسب نئیں۔ صدر ٹرمپ دی میگا تحریک نال جُڑے ہوئے لوگ اس حقیقت نوں من نئی سکدے بَرے امریکی عوام دی اکثریت جاندی اے کہ اناں دا صدر سچائی تے گفتگو اُچ تمیزی کر سکدا۔ صدر ہر روز نہ سئی ہر ہفتے اجیا کوئی نہ کوئی بیان دے دیندے وُن جس نوں سُنڑ کے لوک اس سوچ اُچ پئے جاندے وُن کہ اِس دا حقیقت نال کے تعلق اے، مثال دے طور تے پچھلی اتوار نوں اُناں نے آپڑے میڈیا پلیٹ فارم ٹروتھ سوشل تے اک ویڈیو پوسٹ کیتی جس اُچ دو دور نگل اگ دے وڈے شعلے نظر آندے پئین۔ اس دے ہتھ اُناں نے لکھایا کہ ایران دے خارگ جزیرے نوں تباہ و برباد کر دا گیا وے۔ اس سی کُش دن پہلے امریکہ آنا ہے ہر اُچ ایران دے ترے آئل ٹینکراں نوں تباہ کر چکا ایا تے اس دے جواب اُچ ایران نے خلیجی ممالک اُچ امریکی تنصیبات دے حملے کیتے اے۔ اِس پوسٹ دے بعد صدر امریکہ دے ناقدین نے کہیا کہ خارگ جزیرے تے امریکہ تے آخری حملہ اپریل اُچ کیتا ایا۔ اے گل جد وُنگل اُناں ای ایئے تو دت اے پتہ چلا کہ صدر ٹرمپ نے جیہڑی ویڈیو پوسٹ کیتی ائی اوہ مصنوعی ذہانت دی بنڑائی ہوئی ائی۔ یعنی (اے آئی جنریٹرز) ائی۔ تے کے صدر ٹرمپ مصنوعی ذہانت دی بنڑائی ہوئی تے حقیقی ویڈیو دا فرق ئی جانڑے یا وہ اے فرق جانڑین تے اُناں نے جانڑ بجھ کے کذب بیانی کیتی اے۔ دونُوں جوابات تشویشناک اُن، ہر امریکی صدر نوں روزانہ ملکی تے عالمی حالات دے بارے اچ بریفنگ دتی جاندی اے تا کہ اوہ معروضی حقائق دی بنیاد تے فیصلے کر سکے۔ بَرے صدر ٹرمپ اے بریفنگ نی لیندے اوہ ٹیلی ویژن شوز نال دیکھ دین تے آپڑے مشاہیر تے سٹاف دی دتی ہوئی معلومات دی بنیاد تے فیصلے کردین، صدر ٹرمپ چھ ہمیہیاں کی کہندے پئین کہ ایران دی فوج نوں تباہ کر دِتا گیا وے۔ آنا ہے ہر حرتے امریکہ دا قبضہ وے، ایران کُنڈ دیاں اچ ہتھیار رسد دے سَن، تے امریکہ اِس جنگ اُچ فتح حاصل کر چکا وے، اِس نوع دے بیانات نے امریکہ دی ساکھ نوں اِس قدر نقصان پہنچایا وے کہ ہوئڑ کوئی اناں تے قوجی دی دینداء صاف نظر آندا پیا وے کہ صدر امریکہ محض آپڑے بیانات دے ذریعے اپنے حقائق تخلیق کرنا چاہندے وُن جناں دا حقیقت نال کوئی واسطہ نئیں۔ کاری معاملات دے علاوہ داخلی سیاست اُچ بی صدر ٹرمپ اپڑے تصورات تے اسیر اُن۔ اناں دی مقبولیت دا گراف تیس سی پینتیس فیصد دے درمیان اُچ آ چکا وے، حالیہ تاریخ اُچ کسی بی امریکی صدر دی مقبولیت اِس سطح تے نظر آئی، انتخابات اگر نزدیک ہوؤن تے ہر غیر مقبول صدر خونوں انتخابی سیاست کی وکھرا کر لیندا وے۔ تے آپڑی پارٹی دے جلسے اُن اچ شرکت دی کردا تا کہ کوئی خوشگوار واقعہ پیش نہ آوے۔ ایجکل بی ریپبلکن پارٹی دے حالات اجے ڈوں کہ اوہ دو مہینیاں بعد ہوئڑین ولے انتخابات اُچ ٹیکساس، الاسکا تے آیوا جئی قدامت پسند ریاستاں اُچ بی ہاری ہوئی نظر آندی پئی اے۔ ایتھوں اناں دی جماعت دی شکست نوشتہ دیوال اے۔ صدر ٹرمپ دی جماعت دی شکست دا سبب بی بڑا تحریک نال جُڑے ہوئے لوگ اِس حقیقت نوں من نئی سکدے بَرے امریکی عوام اوہ اکثریت جاندی اے کہ اناں دا صدر سچائی تے گفتگو اُچ تمیزی کر سکدا۔ صدر ہر روز نہ سئی ہر ہفتے اجیا کوئی نہ کوئی بیان دے دیندے وُن جس نوں سُنڑ کے لوک اس سوچ اُچ پئے جاندے وُن کہ اِس دا حقیقت نال کے تعلق اے، مثال دے طور تے پچھلی اتوار نوں اُناں نے آپڑے میڈیا پلیٹ فارم ٹروتھ سوشل تے اک ویڈیو پوسٹ کیتی جس اُچ دو دور نگل اگ دے وڈے شعلے نظر آندے پئین۔ اس دے ہتھ اُناں نے لکھایا کہ ایران دے خارگ جزیرے نوں تباہ و برباد کر دا گیا وے۔ اس سی کُش دن پہلے امریکہ آنا ہے ہر اُچ ایران دے ترے آئل ٹینکراں نوں تباہ کر چکا ایا تے اس دے جواب اُچ ایران نے خلیجی ممالک اُچ امریکی تنصیبات دے حملے کیتے اے۔ اِس پوسٹ دے بعد صدر امریکہ دے ناقدین نے کہیا کہ خارگ جزیرے تے امریکہ تے آخری حملہ اپریل اُچ کیتا ایا۔ اے گل جد وُنگل اُناں ای ایئے تو دت اے پتہ چلا کہ صدر ٹرمپ نے جیہڑی ویڈیو پوسٹ کیتی ائی اوہ مصنوعی ذہانت دی بنڑائی ہوئی ائی۔ یعنی (اے آئی جنریٹرز) ائی۔ تے کے صدر ٹرمپ مصنوعی ذہانت دی بنڑائی ہوئی تے حقیقی ویڈیو دا فرق ئی جانڑے یا وہ اے فرق جانڑین تے اُناں نے جانڑ بجھ کے کذب بیانی کیتی اے۔ دونُوں جوابات تشویشناک اُن، ہر امریکی صدر نوں روزانہ ملکی تے عالمی حالات دے بارے اچ بریفنگ دتی جاندی اے تا کہ اوہ معروضی حقائق دی بنیاد تے فیصلے کر سکے۔ بَرے صدر ٹرمپ اے بریفنگ نی لیندے اوہ ٹیلی ویژن شوز نال دیکھ دین تے آپڑے مشاہیر تے سٹاف دی دتی ہوئی معلومات دی بنیاد تے فیصلے کردین، صدر ٹرمپ چھ ہمیہیاں کی کہندے پئین کہ ایران دی فوج نوں تباہ کر دِتا گیا وے۔ آنا ہے ہر حرتے امریکہ دا قبضہ وے، ایران کُنڈ دیاں اچ ہتھیار رسد دے سَن، تے امریکہ اِس جنگ اُچ فتح حاصل کر چکا وے، اِس نوع دے بیانات نے امریکہ دی ساکھ نوں اِس قدر نقصان پہنچایا وے کہ ہوئڑ کوئی اناں تے قوجی دی دینداء صاف نظر آندا پیا وے کہ صدر امریکہ محض آپڑے بیانات دے ذریعے اپنے حقائق تخلیق کرنا چاہندے وُن جناں دا حقیقت نال کوئی واسطہ نئیں۔ کاری معاملات دے علاوہ داخلی سیاست اُچ بی صدر ٹرمپ اپڑے تصورات تے اسیر اُن۔ اناں دی مقبولیت دا گراف تیس سی پینتیس فیصد دے درمیان اُچ آ چکا وے، حالیہ تاریخ اُچ کسی بی امریکی صدر دی مقبولیت اِس سطح تے نظر آئی، انتخابات اگر نزدیک ہوؤن تے ہر غیر مقبول صدر خونوں انتخابی سیاست کی وکھرا کر لیندا وے۔ تے آپڑی پارٹی دے جلسے اُن اچ شرکت دی کردا تا کہ کوئی خوشگوار واقعہ پیش نہ آوے۔ ایجکل بی ریپبلکن پارٹی دے حالات اجے ڈوں

بیس سوال اک جواب (۱)

تشکیل پاندا وے جو انسان نوں آستہ آستہ اک ای نتیجے تکل پہنچاندا وے۔ اس فکری سفر دی پہلی منزل تخلیق کائنات اے۔ اللہ تعالیٰ فرماندین، ''بھلا کس نے آسمانا دے زمین نوں پیدا کیتا وے تے کس نے تیرے وسے اسمان سی پانڑی دسیا وے، وت ساہنے اس سی سرسبز باغ اُگائے، تواڈے وس آں نہ ای کہ کسی اناں دے درخت اُگا سکدے، کے اللہ دے نال کوئی اور معبود ہے؟ ہرگز نئیں، بلکہ اے لوک رستے سی ہٹ دے پئین۔'' (النمل 60) اتھے قرآن انسان دی توجہ اناں حقائق دی طرف دلاندا وے جنان دا وہ ہر روز مشاہدہ کر دا وے، بَرے اکثر اناں نے غور نی کردا، اسمان وزمین دی تخلیق، بارش دا پیچیدہ نظام، تے اک بے جان بیج تاں زندگی دا نمودار ہوؤنا اِنے مظاہر اُن جو انسان نوں آپڑے خالق دی طرف متوجہ کر دین، انسان زمین نوں آباد کر سکدا وے بیج بو سکدا وے، پانڑی دے سکدا وے، لیکن زندگی پیدا نئی کر سکدا، اوہ باغ لگا سکدا وے، اُگا نئی سکدا۔ تے جیہڑے جنے بیج دے اندر چھپی ہوئی طاقت اِس دے اختیار اُچ نئیں، کوئڑ اے جو بلاناں نوں حرکت دیندا وے؟ کوئڑ اے جو پانڑی دے قطریاں نوں زندگی تکل پہنچاندا وے؟ کوئڑ اے جو اک ای مٹی سی مختلف ذائقے آں، رنگاں تے خشبوواں دے پھل پیدا کردا وے؟ اے اوہ حقیقتاں وُن جناں دا انسان معرفت مشاہدہ الٰہی کر دا بلکہ خود اناں دے درمیان زندگی گزار دا وے، اسی وے قرآن اک اور مقام تے انسان دے اسی اعتراف دی طرف اشارہ کر دا وے، ''اگر تسی اناں سی پچھو کہ اناں نوں کسن نے پیدا کیتا وے تے اوہ ضرور کہ سَن کہ اللہ نے۔ وت اے کدھر دو پھکے ہوئے پھرین؟'' (الزخرف-87) اتھے قرآن انسان نوں اس دے اپڑے اقرار دی طرف متوجہ کر دا وے، مسئلہ اے نئیں کہ انسان خالق نوں پچھانڑ دا نئیں۔ (جاری اے)

(بشکریہ: روزنامہ آج پشاور / مترجم: بلال احمد)

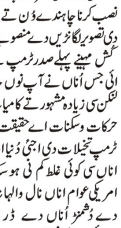

عقیقِ عتیق

عتیق صدیقی

hindkowanweekly@gmail.com

مہمان کالم

پروفیسر ڈاکٹر حفیظ اللہ

hindkowanweekly@gmail.com

گندھارا دا جہاز

ٹرانسفارمیشنز کے بوت افسوس ہویا وے لیکن اے تاثاؤ کہ ہوؤنڑ گندھارا ہندکو بورڈ دا کے بنڑسی اس دے اُمور دا انتظام کسراں سر انجام دے سیئاں؟ ایتھوں اُناں دے سارے اس سوال دے جواب اُچ منے اُناں نوں کہا کہ ڈاکٹر عدنان گل صیب میری ٹرانسفرنی ہوئی ہاں البتہ مینے اج ہفتہ دی دین پشوری یا رضروہ سا۔ لیکن میں تواں کُن تسی دیاں کی کسی گلر نہ کرو میرے پشوری یار ہوئڑیں نال گندھارا ہندکو بورڈ دا کوئی بی کم بنڑ کسی بلکہ اِسی طراں سارے کم ہوندے رہ ہن۔ کیوں کہ ایجکل میڈیا، واٹس ایپ، ای میل، موبائل وغیرہ دا زمانہ وے تے پراجیکٹ دے سلسلے اچ میں جتھے بی جاساں اُتھے اے ساریاں سوتاں موجود اُن تے اناں خیالات دا اظہار کر دے ہوئے کہا کہ اے دونُوں نہ صرف گندھارا ہندکو بورڈ دے مضبوط بلاک اُن بلکہ جد نکل اے موجود اُن گندھارا ہندکو بورڈ قائم و دائم رہوی تے ہندکو زبان دی ترویج وترقی دا کم بی کامیابی نال جاری رہ سی۔ اُس وخت میری سرکاری ملازمت پشور ائی تے گندھارا ہندکو بورڈ دا سفر نہ صرف کامیابیاں پیا سہیت دا ایا سوشل میڈیا دی بدولت ای گندھارا ہندکو بورڈ نے مختلف تے پروگراماں دا انعقاد بی کیتا گیا، سیمنٹراں کتاباں، رسالے وغیرہ بی شائع کیتے گئے۔ اسی دوران اک وخت کوئی زبان دی ترقی دا مفت روزہ اخبار ہندکو وان بی پوری ڈنیا اچ چھپل چکا وے، اس دے علاوہ کئی رسالے بی دنیا دے کونڑیں کونڑیں نکل پہوچ گئے وُن جس لوک مستفید ہوئے ہوندے وُن۔ گندھارا ہندکو بورڈ تے ہندکو دی ترقی دا جہاز اُڈیا گیا وے تے انشاء اللہ اے جہاز ہوا دے دوش تے اُڈدا رہ سی۔

سُخن سمندر

محمد ضیاء الدین

mziapishori@gmail.com

تنقید یا موضوع دی یرغمالی

اکثر دنیا گیا اے کہ بعض لوک پیش کیتی گئی تخلیق تا گل کڑاں دے، بجائے اِس تخلیق دا جیہڑا موضوع اے اس تا گل کڑیں شروع کر چھڑدے نئیں۔ اپڑیں تجربے تے اپڑیں مشاہدے بیان کردے نئیں، اپڑاں مطالعہ اتھا تفصیل نال رضدے نئیں تے دوئیاں اُن مرعوب کڑاں تے مشاہدیاں یا مظاہرہ بنڑ جلدے۔ اِنجی تفگتو کڑ ناقد بظاہر تخلیق دے پتھر کہوم ریہا ہوندے، مگر حقیقت اچ اوہ تخلیق توں دور ہوندا جا ریہا ہوندے۔ تے اتھا اک بنہوں خوب صورت فرق سامڑیں آندے۔ تنقید اچ تخلیق صرف اِک آنڑا بنڑ جلدی اے، اصل مقصد اپڑیں معلومات، تجربیاں، مطالعے تے مشاہدیاں یا مظاہرہ بنڑ جلدے۔ اِنجی تفگتو کڑ ناقد بظاہر تخلیق توں دور ہوندا جا ریہا ہوندے، مگر حقیقت اچ اوہ تخلیق توں دور ہوندا جا ریہا ہوندے۔ تے اتھا اک بنہوں خوب صورت فرق سامڑیں آندے۔ تنقید اچ تخلیق کردیاں کردیاں اتھا دو نکل جلاں کہ سنڑنا اے اپکل جلاں، میرا علم تنقید دی خدمت ہنجھ کر ریہا، تنقید میرے علم دی خدمت کر رہی اے۔ ایہہ اے اصل فرق اے۔ تے میرے خیال اچ اس موضوع تا اِک جملہ بہوں اہم وے جیہڑا ہیروئی ظلم وا دکم مشن اُن کھڑاں اے، تنقید متن اُن ٹپا نئیں اُناں نئیں۔ ''تاقدا تاریخ جانڑدے، جغرافیہ جانڑدے، نفسیات جانڑدے، فلسفہ جانڑدے، دوئے سنڑنا وے وی پڑھ چکیا اے۔ ایہہ ساریاں بہوں چھمیاں گلاں نیں۔ لیکن ایہہ تمام علم متن دے تابع ہوئڑا چاہیدے۔ ورنہ تنقید، شیکسپیر دا متن نئیں بنڑ جلدی۔ تے سنڑنا دی مثال اچ تے ایہہ مسئلہ بہوں نمایاں ہو جلدے۔ اِک شخص اپڑاں سنڑنا پیش کیتے۔ اوہ شاید ایہہ جانڑیاں جاریہ دے کہ اس دی تحریر تھجی اے، اس دا مشاہدہ کس حد تک تخلیقی اے، واقعات دا انتخاب کیجھا اے، بیانیہ کیہنا گرفت مضبوط کردے تے کھتا ٹہلا پیندے۔ اے اُن ایہہ جانڑیاں دی لوڑ نئیں کہ ناقد وی کدی اشتمول دنیا ایہا یا بخارا گیہا ایہا۔ کدے ناقد دا ایڑاں سنڑ امل تخلیق آں تھجڑاں اچ کوئی مخصوص تقابلی ڈیٹل فراہم کردے تے ضرور آنڑے۔ لیکن محض ایہہ ثابت کڑاں جو گے کہ اِس دا اتھا جاچکیا اے۔ ''اپڑی پوری روداد سنڑاواں تنقید نئیں۔ بلکہ بعض اوقات ایہہ تخلیق کار نال اِک طرحاں دی ناانصافی وی اے۔ اس اپڑاں متن تساں دے سامڑیں رخیا ایہا، اپڑی زندگی نئیں۔ اس آخیا ایہا: ''میری تحریر پڑھ کے دسوگے کہ اس بچ کیہا اے۔'' تے جواب بچ کدے ناقد اپڑی داستان شروع کر چھڑدے: ''میں تساں آں دسداں کہ میں کیہہ دنیا ایہا''۔ تفگتو دا مرکز ای تبدیل ہو گیہا۔ اتھا تک کہ کدی کدی اِنجی تفگتو بچ اِک بور بریک جی خرابی پیدا ہو جلدی اے۔ ناقد بیچ کردہ تخلیق آں اپڑیں تجربے نال ناڑیاں لگدے۔ ''تے جواب بچ کدے ناقد اپڑی داستان شروع کر چھڑدے: ''میں تساں آں دسداں کہ میں کیہہ دنیا ایہا''۔ تفگتو دا مرکز ای تبدیل ہو گیہا۔ اتھا تک کہ کدی کدی اِنجی تفگتو بچ اِک بور بریک جی خرابی پیدا ہو جلدی اے۔ ناقد بیچ کردہ تخلیق آں اپڑیں تجربے نال ناڑیاں لگدے۔ ''میں تے اتھا ایہہ منظر دنیا ایہا، اتھا مصنف اس دا ذکر نئیں کیتا۔'' ایہہ وی لازماً تخلیق دی خامی ہنجھ۔ مصنف اوہ ای دنیا ہوئی ہنجھ! اس دی نظر دنیا۔ سنڑنا مہ جغرافیہ دی مکمل فہرست ہنجھ ہوندا۔ ہر سافر بک اِی اپڑی شہر بنڑ جلدے۔ لہذا ایہہ آخوا ایہا: ''میں اتھا گیہا ایہا، اتھہ اینجھا بنڑ جلدا گیہا!'' تنقید دی دلیل ہنجھ۔ اصل سوال ایہہ اے کہ مصنف جو دنیا، اس آں کس طرحاں لکھیا؟ تے ایہہ اے اسا فراسی بنیادی اصول تک کہن آندے۔ تنقید دا مرکز موضوع ہنجھ۔ تخلیق ہونڑی چاہیدی اے تے تخلیق دا مرکز ناقد ہنجھ، متن ہونڑاں چاہیدے۔

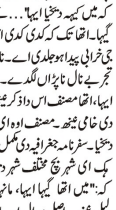

اشعر نثر

سعید اشعر

hindkowanweekly@gmail.com

قرآن مجید اُچ توحید دے دلائل

بے شمار اُن بَرے سورہ تکمل دی آیات 60 تے 64 آپڑے اسلوب استدلال دے اعتبار نال اک منفرد مقام رکھدیاں، اتھے اللہ تعالیٰ عقیدہ توحید نوں کھل کے حقیقت دے طور تے بیان کر دے بلکہ انسان دے سامڑیں مسلسل اپنے سوالات رکھدین جو آپڑے آس پاس، آپڑی ذات تے پوری کائنات تے غور کرنے دی دعوت دیندین، حیرت انگیز گل اے وے کہ اناں سوالات دے تفصیلی جوابات بی نی دے جاندے، گویا مقصد صرف جواب دینڑاں نئیں بلکہ انسان دے اندر اوہ فکری سفر پیدا کرنا وے جس دے اختتام تے جواب آپ اس دی عقل تے فطرت نال اُبھر آوے، اے ای قرآن دا منفرد اسلوب دعوت اے، وُن سوچڑیں، غور کرنے تے حقیقت نکل پہنچڑیں گی بلکہ دعوت دیندا وے۔ بعض اوقات اک بنیادی سوال اوہ دروازہ کھول دیندا وے جس نوں طویل فلسفیانہ مباحث دا اے طریقہ انسان دے شعور نوں بیدار کرندا وے تا کہ اوہ آپڑے مشاہدے، آپڑے تجربے تے آپڑی فطرت دی روشنی اچ اس حقیقت نوں پچھانڑ سکے کہ اس پوری کائنات دا خالق، مالک تے مدبر صرف اک اللہ تعالیٰ وے۔ قرآن دے دوئے دو تہائی حصے تے آخری تہائی اِی عظیم تے بیمیوں سیارے دے شروع اچ آیات اِی دعوت فکر دا حسین نمونہ پیش کردیاں وُن۔ بظاہر مختلف اُن، بَرے اناں سب دا رخ اک ای حقیقت دی طرف اے، کدھرے کائنات دی تخلیق نوں دلیل بنڑاں دا تگیا، کدھرے زمین دے حیرت انگیز نظام نوں، کدھرے انسان دی بے بسی تے دعا گو، کدھرے خوف تے اُمید دی کیفیت نوں تے کدھرے تخلیق، رزق تے زندگی دے مسلسل نظام نوں، ہر سوال آپڑی جگہ اک مکمل دلیل اے، لیکن جدوا اے سب اک ترتیب دے نال سامڑیں آندے وُن تے اک اجیا مربوط استدلال تشکیل پاندا وے جو انسان نوں آستہ آستہ اک ای نتیجے تکل پہنچاندا وے۔ اس فکری سفر دی پہلی منزل تخلیق کائنات اے۔ اللہ تعالیٰ فرماندین، ''بھلا کس نے آسمانا دے زمین نوں پیدا کیتا وے تے کس نے تیرے وسے اسمان سی پانڑی دسیا وے، وت ساہنے اس سی سرسبز باغ اُگائے، تواڈے وس آں نہ ای کہ کسی اناں دے درخت اُگا سکدے، کے اللہ دے نال کوئی اور معبود ہے؟ ہرگز نئیں، بلکہ اے لوک رستے سی ہٹ دے پئین۔'' (النمل 60) اتھے قرآن انسان دی توجہ اناں حقائق دی طرف دلاندا وے جنان دا وہ ہر روز مشاہدہ کر دا وے، بَرے اکثر اناں نے غور نی کردا، اسمان وزمین دی تخلیق، بارش دا پیچیدہ نظام، تے اک بے جان بیج تاں زندگی دا نمودار ہوؤنا اِنے مظاہر اُن جو انسان نوں آپڑے خالق دی طرف متوجہ کر دین، انسان زمین نوں آباد کر سکدا وے بیج بو سکدا وے، پانڑی دے سکدا وے، لیکن زندگی پیدا نئی کر سکدا، اوہ باغ لگا سکدا وے، اُگا نئی سکدا۔ تے جیہڑے جنے بیج اچ دے اندر چھپی ہوئی طاقت اِس دے اختیار اُچ نئیں، کوئڑ اے جو بلاناں نوں حرکت دیندا وے؟ کوئڑ اے جو پانڑی دے قطریاں نوں زندگی تکل پہنچاندا وے؟ کوئڑ اے جو اک ای مٹی سی مختلف ذائقے آں، رنگاں تے خشبوواں دے پھل پیدا کردا وے؟ اے اوہ حقیقتاں وُن جناں دا انسان معرفت مشاہدہ الٰہی کر دا بلکہ خود اناں دے درمیان زندگی گزار دا وے، اسی وے قرآن اک اور مقام تے انسان دے اسی اعتراف دی طرف اشارہ کر دا وے، ''اگر تسی اناں سی پچھو کہ اناں نوں کسن نے پیدا کیتا وے تے اوہ ضرور کہ سَن کہ اللہ نے۔ وت اے کدھر دو پھکے ہوئے پھرین؟'' (الزخرف-87) اتھے قرآن انسان نوں اس دے اپڑے اقرار دی طرف متوجہ کر دا وے، مسئلہ اے نئیں کہ انسان خالق نوں پچھانڑ دا نئیں۔ (جاری اے)

(بشکریہ: روزنامہ آج پشاور / مترجم: بلال احمد)

وزیراعظم دا معاشی ترقی، برآمدات ودھانڑیں وسے اقدامات دا حکم

روایتی شعبیاں دے نال مزید سیکٹرز نوں بی عالمی منڈیاں اچ برآمدات وسے تیار کیتا جاوے، جدید ٹیکنالوجی نوں فروغ دینڑیں دی ہدایت

اسلام آباد (ویب ڈیسک) وزیراعظم شہباز شریف نے ملک دی معاشی ترقی تے برآمدات اُچ اضافے دسے وڈے اقدامات کرنے دا حکم دے دتا ہے۔ وزیراعظم دی زیرِ صدارت ملکی برآمدات ودھانڑیں تے معاشی ترقی دی رفتار تیز کرنے دے حوالے نال جائزہ اجلاس ہویا۔ وزیراعظم نے کہیا کہ برآمدات اُچ اضافے نوں ملکی معاشی ترقی دی بنیاد بنڑایا جاوے تے روایتی شعبیاں دے نال نال مزید شعبیاں نوں بی عالمی منڈیاں اچ برآمدات وسے تیار کیتا جاوے، تجارت نوں متنوع بنڑایا جاوے تے زیادہ تو زیادہ شعبیاں نے صنعتاں نوں برآمدی سرگرمیاں اچ شامل کیتا جاوے۔ پاکستانی مصنوعات دے معیار نوں عالمی معیار دے مطابق بنڑایا جاوے، کوالٹی انشورنس دے نظام نوں موثر بنڑایا جاوے تے بین الاقوامی معیار وضوابط دے مکمل عمل درآمد یقینی بنڑایا جاوے تے موثر اقدامات لتے جاؤن۔ برآمدات اُچ ویلو ایڈیشن تے خصوصی توجہ دتی جاوے تاکہ پاکستانی مصنوعات دی عالمی منڈی اچ قدر تے مسابقت دونھاں اچ اضافہ ہووے۔ وزیراعظم نے برآمدی صنعتاں وسے جدید ٹیکنالوجی، تحقیق تے جدت نوں فروغ دینڑیں دی ہدایت کیتی۔

حمزہ فاؤنڈیشن دے زیرِ اہتمام عطیہ خون کیمپ

پشور (ویب ڈیسک) حمزہ فاؤنڈیشن نے کسٹمز ہاؤس پشور اُچ تھیلی سیمیا دے رجسٹرڈ مریضاں وسے عطیات خون دا خصوصی کیمپ لگایا اس موقعے تے سینئر سی جونیئر تیک دے افسراں نے تھیلے نے انسانی ہمدردی دسے اس اقدام اُچ گہرائی نال حصہ لتا۔ تھیلی دے بچے آں وسے کون دے عطیات دتے۔ اس موقعے تے خون دے عطیے تے کیوٹی سرٹی دی اہمیت نوں اُجاگر کیتا گیا۔ تے کہیا گیا کہ انسانیت دی خدمت وسے عہدہ وے بجائے عزم تے ہمدردی دی ضرورت ہوندی اے۔

پورے صوبے اچ درجناں مویشی لمھی سکن سی متاثر

پشور (ویب دیسک) پشور سمیت پورے صوبے اچ کھلاں روپے مالیت دے درجناں جانور لمھی سکن دی وجہ نال مرنے لگے ڈؤن جس دی وجہ نال پشور اُچ وڈے کوش دے مصنوعی کمی پیدا ہوگئی اے تے وڈا کوش فی کلو اٹھارہ سو روپے سی دوھ گیا وے۔ پشور دی لائیو سٹاک دے اسپتال اُچ ایمرجنسی فائذ کردتی گئی اے جد کہ صوبے دے چار حساس اضلاع اچ پی اس حوالے نال ایمرجنسی لگا دتی گئی اے۔

8 اضلاع اچ سیلاب دے خطرات اداریاں نوں جاری

پشور (ویب ڈیسک) صوبے دے اٹھ اضلاع اچ سیلاب دے خطرات دی وجہ نال سارے اداریاں نوں الرٹ کردتا گیا اے۔ اٹھ اضلاع اچ ایمرجنسی لگائیں دی ہدایت کردتی اے۔ دریا سوات، دریا کابل، سمیت مختلف دریاواں اچ سیلاب دے خطرات دی وجہ نال نزیکی رہائشی افراد نوں جزوی طور تے مکانات خالی کرنے دی ہدایت کردتی گئی اے جد کہ دوئی طرف ملک اُچ ممکنہ سیلاب دا الرٹ جاری کردتا گیا۔ جس اُچ کہیا کہ 17 ستمبر تکل مختلف علاقیاں اچ خطرہ وے۔

خیبر پختونخوا اچ گندم دے بحران دا خطرہ پیدا ہوگیا

پشور (ویب ڈیسک) صوبے اچ گندم دے بحران دی وجہ نال سرکاری آٹے دی فراہمی دا کم جزوی طور تے روک تا گیا وے۔ صوبے اچ گندم بحران دے حوالے نال صوبائی حکومت نوں آگاہ کردتا گیا وے۔ صوبائی حکومت نے پاسکو سی فوری طور تے رابطے دی ہدایت کردتی اے۔ خیبر پختونخوا اچ گندم بحران دا خطرہ پیدا ہو گیا۔ صوبے دے سرکاری گوداماں اچ صرف دو ہفتے آں دا گندم سٹاک رہ گیا وے۔ بتایا گیا وے کہ گوداماں اچ اک لکھ 89 ہزار میٹرک ٹن گندم موجود اے۔

ڈیزل مہنگا، مال بردار گڈیاں نے سروس بند کردتی

پشور (ویب ڈیسک) ڈیزل دی قیمتاں ریکارڈ اضافے دے بعد گڈز ٹرانسپورٹ دے اڈے بند ہو گئے ڈؤن۔ دوائیاں، آٹا، مختلف خوراک دے سامان سمیت دیگر اشیاء دی کمی پیدا ہوئیں دے امکانات ان، مہاجرین دی وطن واپسی دا عمل بی بوت متاثر ہو کے رہ گیا وے۔ درجناں گڈز ٹرانسپورٹ نال بجوی دی وڈی گڈیاں نے آپڈی سروس بند کردی اے۔ گڈز ٹرانسپورٹ دے اڈیاں اچ درجناں گڈیاں کھلوڈیں دی وجہ نال پشور نوں پنجاب سمیت مختلف صوبے آں نوں اشیاء دی سپلائی بند ہوئی اے۔

فیول ریلیف سکیم، اسلام آباد سی سستے پٹرول دی فراہمی شروع

دورے دے دوران سیکرٹری آئی ٹی نے اسلام آباد انتظامیہ دے اعلیٰ افسران بی وفاقی وزیر دے نال اے

اسلام آباد (ویب ڈیسک) وفاقی دارالحکومت سی وزیر اعظم فیول ریلیف سکیم دی شروعات ہوگیا، وفاقی وزیر برائے آئی ٹی شمرہ فاطمہ نے اسلام آباد دے مختلف پٹرول پمپاں دا اچانک دورہ کیتا۔ دورے دے دوران سیکرٹری آئی ٹی نے اسلام آباد انتظامیہ دے اعلیٰ افسران بی وفاقی وزیر دے نال اے۔ وفاقی وزیر نے شہریاں سی رجسٹریشن تے فیول ریلیف دے حصول اُچ پیش آئیں والے مسائل سی متعلق معلومات لتی۔ وفاقی وزیر نے عوام نوں کُش اہم درست رجسٹریشن دے حوالے نال آگاہی دتی۔ اُناں نے کہیا کہ کامیاب رجسٹریشن وسے دتے گئے رجسٹریشن دے طریقے نوں مکمل طور تے فالو کرنن، رجسٹریشن وِچ مکمل صرف اک وارای کیتا جاوے۔

وزیر اعظم شہباز شریف نال گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی ملاقات کر دے ہوئے

وفاقی محتسب آفس پشاور نے بیوہ نوں پنشن دا حق دِوا دتا

شکایت کنندہ دے مطابق اکاؤنٹنٹ جنرل خیبر پختونخوا نے پنشن روک کے رکھی ائی

پشور (ویب ڈیسک) پشور دی رہائشی مسز زاہدہ، بیوہ (مرحوم) الماس خان نے اکاؤنٹنٹ جنرل خیبر پختونخوا دے خلاف وفاقی محتسب پاکستان ریجنل آفس پشور اُچ شکایت جمع کرائی، شکایت کنندہ نے موقف اختیار کیتا کہ اوہ مرحوم دی پہلی بیوہ وے، بَرے اس دے باوجود خوند دی پنشن منوں نی دتی جاندی پئی ائی تے ندائی پنشن نوں دوناں بیواہاں اچ برابر تقسیم کردتی۔ کیس دی تحقیقات محمد قاسم جان ریجنل ہیڈ وفاقی محتسب ریجنل آفس پشاور نے کیتی۔

پنجاب دی عوام کھٹن دا شکار، صوبہ بر غمان نڑاں ہویا وے سہیل آفریدی

حکمران وفاقی اکائیاں نوں ونڈڑاں چاہندین، مینڈیٹ دا احترام ای ملک دے استحکام دا ضامن اے

پشور (ویب ڈیسک) وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا سہیل آفریدی نے کہیا کہ پنجاب اپنی دوشت سول مارشل لاء، جمہوری اقدار دی پامالی تے گھٹن دا شکار اے۔ جتھے مریم صفدر دی جعلی حکومت دے ذریعے پنجاب تے آئے ہوئے کرپٹ حکمراناں دے ہتھاں اچ یرغمال بنڑاں دتا گیا وے۔ موجودہ حکمران عوام دے حقیقی مینڈیٹ نال اقتدار اُچ نی آئے بلکہ پاکستانی عوام اُناں نوں مسترد کر چکی اے۔ تے پنجاب دی عوام بی آپڑا فیصلہ سنڑاں چکے ڈؤن۔ ہونڑ کوئی طاقت اناں دے فیصلے نوں نی بدل سکدی۔ مال روڈ لاہور تے سٹریٹ موومنٹ دے دوران میڈیا نمائندیاں نال گل سنھ کردے ہوئے وزیر اعلیٰ نے کہیا کہ ریاستی طاقت دے ذریعے عوام دی آواز دبائی نی جاسکدی۔ پنجاب دی عوام آپڑے فیصلہ دے چکے ڈؤن تے ہونڑ کوئی طاقت اناں دے جمہوری فیصلے نوں تبدیل نی کر سکدی۔ اُناں نے کہیا کہ عوامی مینڈیٹ دا احترام ای ملک دے استحکام، وفاقی دی مضبوطی تے جمہوری نظام دے تسلسل دی ضمانت اے۔

لاہور: وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا سہیل آفریدی فیروز پور روڈ تے ریلی اچ پی ٹی آئی کارکناں سی خطاب تے دوئی طرف علیمہ خان نال ملاقات کر دے ہوئین

محکمہ گیس کھدائی، پورے شہر دی گلیاں پٹ کے خراب کردتی گئیاں

پشور اُچ سوئی ناردرن گیس دی کھدائی نال سٹیزنز امپرومنٹ پراجیکٹ دے تحت نوی ایچ دی پی ای پائپ لائناں نوں نقصان

پشور (ویب ڈیسک) شہر دے مختلف علاقیاں اچ سوئی ناردرن گیس پائپ لائنز لمیٹڈ (ایس این جی پی ایل) دی طرف سی دوبارہ کھدائی دی وجہ نال لوکل گورنمنٹ، الیکشنز اینڈ رورل ڈویلپمنٹ ڈیپارٹمنٹ دے زیر انتظام خیبر پختونخوا سٹیزنز امپرومنٹ پراجیکٹ (کے پی سی آئی پی) دے تحت وچھائی گئی نوی اچ دی پی ای پائپ لائناں نوں نقصان پہنچیں لگا وے۔ یونیورسٹی ٹاؤن، شیخ آباد، نوتھیہ قدیم، چمبہ پیر روڈ اور کئی دیگر علاقیاں اچ ایس این جی پی ایل دی طرف سی گیس پائپ لائناں دی تنصیب یا مرمت دے سلسلے جاندیں کھدائی دے دوران ہونڑ ٹکل جارکلو میری زیادتوں پائپ لائناں متاثر ہوئیاں ڈؤن، متاثرہ علاقیاں اچ ٹاؤن تے شیخ آباد سمیت مختلف کلسٹرز شامل اُن۔ خیبر پختونخوا سٹیزنز امپرومنٹ پراجیکٹ دے تحت شہریاں نوں بہتر تے پائیدار پائپ لائن دی فراہمی دے اعلیٰ معیار دی ایچ ڈی پی ای پائپ لائناں وچھائی گئیاں ڈؤن اہم انالائن نوں بار بار نقصان پہنچیں دی وجہ نال منصوبے دے مکمل ہونڑیں دیر ہونڑیں دا خطرہ ہوگیا وے۔ علاقہ مکیاں دا کہنڑا اں کہ ایس این جی پی ایل دے متعلقہ حکام نوں نوی پائپ دی پائپ لائناں نوں نقصان پہنچیں دے معاملے دی کئی وار آگاہ کیتا گیا تے لیٹرز لکھے گئے۔

چیف سیکرٹری شہاب علی شاہ ایم ڈی کیٹ تیاریاں دے بارے اچ اجلاس دی صدارت پچے کر دین

نامے میرے نام

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان نے بوت کُش ضیاء تحریر اُچ لایا ہویا سرمایہ ہندکو تے اردو زبان اچ سڈے دسے چھوڑا وے۔ اناں دی ہر تحریر اچ شہر پشور دی خشبو رچی بسی ہوئی اے۔ افسوس کہ نوی نسل نوں کتاب سی رغبت نی رئی۔ گندھارا ہندکو بورڈ دی اندرون شہر پشاور دے مشاہیر دسے کم نوں جدیدہ رکھا ہویا وے۔ بَرے کے کیتا جاوے کہ ہونڑ بورڈ دسے کول فنڈز دی کمی اے، تھیں تاے ادارہ تابوت کم ذخیرہ کر چکاوے تے مزید ایڈجسٹمنٹ تے بی کم کیتا جاسکدا اے۔ بَرے سرکاری سرپرستی اس ادارے نوں ضرور ملنی چائیدی اے۔

اقبال سکندر

السلام علیکم ورحم اللہ وبرکاتہ کُل ھدارا ھندکو اکیڈمی پشور دے کرتا رہتا جناب محترم ڈاکٹر ضیا الدین صیب اور علی اویس صیبان ولوں آں لائن ہندکو ادبی تنقیدی جائزے دا جیہڑا اسلسلہ شروع کیتا ہے اوہ قابل داد وتحسین اے۔ ضیا الدین صیب تے اناں دی سرپرستی اچ علی اویس ہوئڑاں دی خدمت کسی بشری ڈھکی چھپی نئینگی۔ ضیا الدین صیب نے ادبی گنجینے تلاشے بی ون اور تراشے بی ون۔ لسانی مرتبین جد بی ادبی تاریخ تے قلم فرسائی کرسن، ادارہ ھدارا دی ترقی تے زبان ہندکو دے فروغ دے ڈاکٹر ضیا الدین صیب ہوئڑاں داڈ تریخ کیتے بنیر کدے بی ادبی تریخ مکمل نہ ہوندی نہ۔ دعا سے کہ اللہ تعالیٰ صدقے اہل بیت اطہار دے ضیا الدین ڈاکٹر صیب تے اناں دے شاگرد علی اویس قرنی نوں صحت وتندرستی و کامیابیاں تے گندھارا ھندکو اکیڈمی پشور نوں دن دگنی رات چگنی ترقی عطا فرماوے، الٰہی آمین

تصور حسین بخاری

پٹرولیم قیمتاں اچ ریکارڈ اضافہ، چھوٹے ملازمین دیوالیہ ہو گئے

ملازمین نے موٹر سیکل دے بجائے سیکل تے دفتر آنڑاں جانڑاں شروع کردتا وے

پشور (ویب ڈیسک) پٹرولیم مصنوعات دی قیمتاں اچ ریکارڈ اضافے دی وجہ نال چھوٹے ملازمین دیوالیہ ہو گئے ڈؤن، مہنگائی دے نویں سونامی نے چھوٹے ملازمین نوں شدید ترین متاثر کر دتا وے۔ ملازمین نے سیکل تے دفتر آنڑاں جانڑاں شروع کردتا وے تے موٹر سیکلاں نوں کہاراں اچ کھلوا دتا وے۔ چھوٹے ملازمین قاقشی داشکار ہونڑیں لگے ڈؤن، چھوٹے ملازمین نوں فوری طور تے ریلیف دتا جاوے، اپرہا پشاور دے صدر ملک سجاد اللہ خان دے مطابق گریڈ اک سی گریڈ سولہ تک ملازمین سب سی زیادہ متاثر اُن جد کہ چھوٹے ملازمین سب سی زیادہ کاروباری تاجراں دے قرضدار ہو گئے ڈؤن۔ چھوٹے ملازمین ہر مہینے دی دس تاریخ دے بعد قرضدار ہوڑاں شروع ہو جاندے ڈؤن، بیماری، اموات، بجلی تے گیس دے بل، کہریلو اخراجات، بچے آں دی فیس برداشی سی بارہو چکیاں ڈؤن۔ صوبائی حکومت چھوٹے سرکاری ملازمین نوں فوری طور تے ریلیف دے وے۔

خیبر پختونخوا حکومت دی توجہ دہشتگردی تے ہونڑی چائیدی اے گورنر

فیصل کریم کنڈی نال اسلام آباد اُچ سینئر صحافیاں دی ملاقات، صوبے دے عوام نوں درپیش مسائل تے تبادلہ خیال

پشور (ویب ڈیسک) گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی نال اسلام آباد اُچ اخبارات دے ایڈیٹرز تے سینئر صحافیاں نے ملاقات کیتی۔ جس اُچ خیبر پختونخوا دی مجموعی صورتحال، امن و امان، سیاسی معاملات، موسمیاتی تبدیلی، تے صوبے دی عوام نوں درپیش مسائل تے تفصیلی تبادلہ خیال کیتا گیا۔ گورنر فیصل کریم کنڈی نے کہیا کہ خیبر پختونخوا حکومت دی ساری توجہ دہشتگردی دے خاتمے تے صوبے اچ امن وامان دی بحالی تے ہوندی چائیدی اے۔ امن وامان دا قیام حکومت دی پہلی ترجیح ہوندی چائیدی اے۔ اُناں نے کہیا کہ خیبر پختونخوا دے جنوبی اضلاع اچ پی ٹی آئی حکومت دا کوئی موثر انتظامی کنٹرول نظر نی آیا۔ گورنر نے وزیر اعلیٰ پنجاب مریم نواز دے خیبر پختونخوا تے دیگر صوبے آں سی متعلق بیان نوں افسوس ناک قرار دیندے ہوئے کہیا کہ مریم نواز تیاں کہ پنجاب خیبر پختونخوا دا بائیکاٹ کیتا گیا ہے، تے کیس دا استعمال نی کردا؟ گورنر فیصل کریم کنڈی نے کہیا کہ پی ٹی آئی اچ لاگ مارچ نال پی ٹی ٹی دے مسائل حل نہ ہوسن، اُناں نے کہیا کہ روا سال خیبر پختونخوا ہونڑ تکل موسمیاتی تبدیلیاں دے نتائج سی محفوظ اُن۔

آستانہ شاہ قبول اولیاء اچ صوفیانہ مشاعرے دا اہتمام

ممتاز شعراء نے اردو، پشتو، فارسی تے دیگر زباناں اچ کلام پیش کیتا

پشور (ہندکووان نیوز) آستانہ عالیہ سید شاہ قبول اولیاء ہنگ منڈی پشور اُچ جشن عید میلاد النبیؐ دے سلسلے اچ سالانہ صوفیانہ مشاعرہ منعقد ہویا صدارت سجادہ نشین جسٹس (ر) سید یحییٰ زاہد گیلانی نے کیتی۔ محفل اچ مختلف زباناں دے معروف شعرائے کرام نے اہل ذوق نے شرکت کیتی۔ جناں نے اردو، پشتو، فارسی تے دیگر زباناں اچ صوفیانہ رنگ تے نعتیہ کلام پیش کیتا۔ سجادہ نشین نے اُپڑے صدارتی کلمات اُچ کہیا کہ حضور اکرم دی سیرت طیبہ پوری انسانیت دے وے رحمت، محبت، امن تے ہدایت دا سرچشمہ وے۔ جشن میلاد النبیؐ دا مقصد تقاضا اے وے کہ اسی اُپڑی زندگیاں نوں محبت رسولؐ تے اتباع رسولؐ دے نور نال منور کرئن۔ اس موقعے تے مہتمم اعلیٰ آستانہ عالیہ حویلی فقیر سید مرتضیٰ زاہد گیلانی نے شرکائے محفل تے شعرائے کرام دا شکریہ ادا کیتا۔

آستانہ شاہ قبول اولیاء اچ منعقدہ مشاعرہ اچ جسٹس (ر) سید یحییٰ زاہد گیلانی تے دیگر موجود اُن

فنی خرابی، پشاور ائیر پورٹ سی پروازاں دا شیڈول متاثر

پشور (ویب ڈیسک) مشرق وسطیٰ تے برطانیہ اچ فلائٹ آپریٹنگ سسٹم اُچ خرابی دی وجہ نال پشاور ائیر پورٹ تے پروازاں دا شیڈول متاثر ہوگیا، پروازاں دی مسنوئی تے دیر نال روانگی دی وجہ نال مسافراں نوں شدید مشکلات دا سامنڑاں کرنا پیا۔ پورے ملک اُچ 438 پروازاں آپریٹ کیتی گئیاں۔ 39 منسوخ تیاں نال آپریشنل رہیاں جد کہ 41 پروازاں اچ دیر ہوئی۔

اباسین آرٹس کونسل دے زیر اہتمام نعتیہ مشاعرہ

ڈائریکٹر ثقافت سید محمد علی شاہ مہمان خصوصی ائے، اردو، ہندکو تے پشتو اچ نعتاں پیش کیتیاں

پشور (ویب ڈیسک) جشن ولادت خاتم الانبیاءؐ دی مناسبت نال اباسین آرٹس کونسل پشور دے زیر اہتمام سہ لسانی نعتیہ مشاعرہ صوبائی محکمہ ثقافت دے سٹی تھیٹر ہال اُچ منعقد ہویا، صوبائی ڈائریکٹر ثقافت سید محمد علی شاہ مہمان خصوصی ائے جد کہ اباسین آرٹس کونسل پشور دے صدر پروفیسر ڈاکٹر اعجاز حسن خٹک نے صدارت دے فرائض انجام دتے۔ مشاعرے دا آغاز اباسین آرٹس کونسل دے سینئر نائب صدر خواجہ بادر نصیر نے تلاوت کلام پاک نال کیتا۔ تابندہ فرخ نے آپڑی ماں بشریٰ فرخ دا حمد یہ کلام پیش کیتا۔ مشتاق حسن نے ڈاکٹر اعجاز خٹک دا نعتیہ کلام پیش کیتا۔

ضلعی انتظامیہ دی گرانفروشاں دے خلاف کاروائیاں کئی گرفتار

ہشتگردی، بہاری کالونی تے یونیورسٹی روڈ تے سرکاری نرخناے موجود نی ائے، خراب صفائی تے بی تاجر گرفتار

پشور (ویب ڈیسک) پشور اُچ ضلعی انتظامیہ نے جی ٹی روڈ، ہشتگری، بہاری کالونی تے یونیورسٹی روڈ دے مختلف علاقیاں اچ بزاراں دا معائنہ کردے ہوئے سرکاری نرخناے تے حفظان صحت دے اُصولاں تے عمل درآمد یقینی بنڑاؤن دسے کاروائیاں کیتیاں، گرانفروشی، سرکاری نرخناے نی ناموجودگی، خراب صفائی تے دیگر خلاف ورزیاں تے کئی افراد نوں گرفتار کر لتا گیا۔ ہشتگری اچ گرانفروشی تے سرکاری نرخناے دی نا موجودگی جد کہ یونیورسٹی روڈ تے گرانفروشی تے دُکاناں دے بارتھاوزات دے خلاف کاروائیاں کیتی گئیاں، صوبائی حکومت دے احکامات دی روشنی اچ ضلعی انتظامیہ نے فقیر آباد اچ ڈی ایس پی ڈی مانیٹرنگ دے حوالے نال فارمز مرسوز سٹرز دا بی معائنہ کیتا، جتھے بہتری دے ضروری احکامات جاری کیتے گئے۔ انتظامی افسران نے تحصیل سٹی دے مختلف علاقیاں اچ فلنگ سٹیشناں دا بی معائنہ کیتا۔ اس دوران ڈی ریجنل اچ ضلعی انتظامیہ نے فقیر آباد اچ ڈی ایس پی

پشور: گورنر فیصل کریم کنڈی دا امریکی سکالر بوب رابرٹس تے وفد دے نال گروپ فوٹو

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور دے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹائون پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262